

Debaty Café Evropa v roce 2021

Zpráva o 25 online debatách

I přes pokračující pandemii koronaviru se našemu týmu složenému z pracovníků a pracovníc Zastoupení Evropské komise v ČR, Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM, Kanceláře Evropského parlamentu v ČR, a dalších partnerských institucí podařilo úspěšně uspořádat celkem 25 debat z cyklu Café Evropa. Všechny debaty se kvůli stále komplikované situaci konaly online, čímž jsme byli schopni oslovit široké publikum napříč Českou republikou.

Café Evropa online se konala ve formátu živého streamování debat z facebookové stránky Café Evropa, Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM, Zastoupení Evropské komise v České republice a našich partnerů. Mediálním partnerem vysílání debat byl Deník.cz, díky čemuž se všechny debaty vysílaly také na různých regionálních stránkách Deníku. Byli jsme tak schopni částečně nahradit osobní debaty v regionech. Vystupující hosté se spolu s moderátorem připojili do konferenčního hovoru a tento hovor se poté živě vysílal na Facebook, kde debatu mohlo v reálném čase sledovat publikum. Ke sledování na Facebooku nebyla nutná registrace do této sociální sítě, tudíž byl stream dostupný pro všechny zainteresované diváky online. Divákům byla i v online prostoru dána možnost se do debaty zapojit, a to ve formě komentářů u živého videa nebo zasíláním dotazů před debatou na email debaty@cafe-evropa.cz. Komentáře byly sbírány organizátory debaty a posílány moderátorovi, který je poté pokládal hostům debaty.

Každá debata měla v tomto formátu v průměru 10 324 zhlédnutí. Zpětně jsou všechny online debaty dostupné ke zhlédnutí v sekci „video“ na facebookových stránkách Café Evropa, Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM, Zastoupení Evropské komise v České republice a partnerů, kteří debatu vysílali společně s námi. Debaty Café Evropa byly propagovány na Facebooku a také e-mailovou formou, přes kterou byly rozesílány e-mailové pozvánky široké databázi kontaktů. V e-mailových pozvánkách bych uveden odkaz na Facebookovou stránku Café Evropa, na které byl stream v plánovanou dobu spuštěn. Díky crosspostingu na Facebookové stránky partnerů, zejména na několik stránek regionálních edicí Deníku u každé debaty i některých hostů debaty, bylo možné dostat živé vysílání debaty mezi větší publikum, jelikož simultánně běželo na několika stránkách najednou.

Pro každou debatu bylo zvoleno aktuální a pro veřejnost zajímavé téma a byli pozváni relevantní hosté, většinou v počtu 3 až 4 hosté a moderátor/ka. Na panelech debat Café Evropa vystoupilo v roce 2021 celkem 85 hostů z celé řady oborů a institucí a z toho bylo více než 48 % žen. Z online debat je k dispozici také podcast Debaty Café Evropa na většině oblíbených podcastových platformách. V roce 2021 si podcasty Café

Evropa na různých platformách pustilo více než 2000 posluchačů. Kromě toho byly po každé z debat na stránkách Deníku uveřejněny články o debatě na dané téma – tyto články jsou pro čtenáře stále k dispozici.

Témata debat reagovala nejen na aktuální dění ohledně pandemie COVID-19, ale dotýkala se i dalších klíčových témat české a evropské společnosti. Debaty z cyklu Café Evropa online velice dobře splnily svůj účel, informovaly široké publikum o důležitých tématech a daly lidem možnost se bezpečně v online prostoru zapojit do diskuzí o Evropské unii a naší roli v Evropě. Z vesměs velmi pozitivních reakcí diváků a partnerů byla jako negativní aspekt online formátu zmiňována nejčastěji nemožnost potkat se osobně i s dalšími diváky a popovídat si s vystupujícími neformálněji po skončení debaty. Věříme však, že vzhledem k okolnostem bylo online provedení skvělou alternativou k normálnímu formátu a debaty Café Evropa se těšily opravdu vysokému zájmu. Díky spolupráci a sdílení s partnery se nám podařilo dostat Café Evropu i mezi nové diváky. Velice děkujeme za Vaši podporu a těšíme se na další spolupráci, především pak na debaty Café Evropa v roce 2022.

Martin Vokálek

Výkonný ředitel a manažer debat Café Evropa

Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Staroměstské náměstí 1, Praha 1, 110 00

☎ +420 212 246 552

www.europeum.org

www.cafe-evropa.cz

EUROPEUM
INSTITUT PRO EVROPSKOU POLITIKU
INSTITUTE FOR EUROPEAN POLICY

Café Evropa online: Vakcína proti koronaviru – mýty a fakta

20.1.2021, online

V České republice i ostatních státech EU koncem roku 2020 začalo očkování proti koronaviru COVID-19 první vakcínou, která byla schválena nezávislou Evropskou agenturou pro léčivé přípravky. Následně 6. ledna byla schválena vakcína od firmy Moderna, čímž se posílila možnost očkovat rychleji a ještě více obyvatel Evropské unie. Díky tomu, že EU již během léta a podzimu minulého roku předplatila vakcíny u více firem, a také proto, že o nákupech vakcín EU vyjednává jako celek, dostávají se očkovací látky i do ČR. Předpokládá se, že budou k našim obyvatelům distribuovány v takovém množství, jaké dovolí výrobní a očkovací kapacity. Řada lidí si však musí na očkování ještě počkat a zároveň existuje část obyvatel, která s očkováním váhá. Ve společnosti tak panuje o vakcínách bouřlivá diskuze, k níž přispívají i některé nepravdivé výroky o selhání či „zaspání“ evropských institucí. EU a její členské státy se již od počátku snaží vyvracet různé mýty tím, že veřejnost informují, snaží se ji povzbudit k očkování a ujistit obyvatele o bezpečnosti vakcíny, která prošla nákladným vývojem, důsledným testováním a komplexním schvalováním. Aktuální průzkumy však napovídají, že naočkovat nejméně 60–70 % populace, což je rozsah proočkovanosti, který by měl zastavit šíření koronaviru, může být stále problém, a proto je v těchto snahách potřebné aktivně pokračovat.

Jak funguje nová vakcína proti COVID-19 a díky čemu je k dispozici za méně než rok od propuknutí pandemie? Jaká je role Evropské unie při získávání vakcín pro ČR a další evropské státy? V čem spočívá výhoda objednávek vakcín na celoevropské úrovni a proč si objednávky neřeší přímo Česko samo? Jak vlastně probíhá proces schvalování vakcín pro použití v EU a objevují se u současných vakcín nějaké problémy nebo vedlejší účinky? Jaké jsou nejčastější mýty a dezinformace snažící se odstrašit veřejnosti od očkování a proč se někdo snaží obyvatele od očkování odradit? Jak lze mýty spojené s očkováním vyvracet? Jak by měla vypadat úspěšná informační kampaň na podporu očkování veřejnosti a jak si v tomto ohledu stojí Česká republika? Bude zaveden jakýsi „COVID pas“, který bude podmínkou účasti na hromadných akcích či pro cestování po Evropě? Kdy se odhaduje z pohledu kapacit našeho zdravotnictví, že bude proočkována dostatečná část populace k tomu, aby se mohl život vrátit do normálu?

Pozvání přijali:

Věra Jourová – místopředsedkyně Evropské komise (European Commission), komisařka pro hodnoty a transparentnost

Milena Hrdinková – státní tajemnice pro evropské záležitosti, Úřad vlády ČR

Eva Zažímalová – předsedkyně, Akademie věd České republiky

Václav Hořejší – molekulární imunolog, Ústav molekulární genetiky AV ČR

Moderátor: **Luboš Palata**, Deník.cz.

Café Evropa online: Osobní zodpovědnost v boji proti klimatické změně

28.1.2021, online

V prosinci 2019 byl představen jeden z nejambicióznějších plánů Evropské unie v oblasti ochrany klimatu – Zelená dohoda pro Evropu. Ta si klade za cíl dosáhnout v Evropě uhlíkové neutrality do roku 2050. Tento komplexní dokument obsahuje změny v sektorech jako je energetika, průmysl, zemědělství nebo doprava. Povede k zásadní transformaci hospodářského sektoru na udržitelný model a bude také vyžadovat velké množství investic. Jednotlivé subjekty působící na evropském trhu i členské státy se proto musí na tuto transformaci důkladně připravit. K naplnění cílů Zelené dohody pro Evropu a k samotné ochraně klimatu je však klíčová i role každého z nás. Oblast udržitelné dopravy nebo snížení spotřeby jsou jenom dva z mnoha příkladů, jak může každý z nás přispět ke klimaticky neutrální budoucnosti.

Ve kterých oblastech každodenního života pocítí občané dopady transformace probíhající na evropské, ale i národní úrovni? Jaké konkrétní dopady mohou tyto změny mít na lidi a kdy bude možné vnímat jejich pozitivní efekt? V čem spočívá zodpovědnost každého z nás v boji proti klimatické změně a do jaké míry je aktivita občanů pro naplnění cílů Zelené dohody klíčová? Může každý z nás ovlivnit efektivitu plánovaných změn? Jaké oblasti v rámci Zelené dohody jsou nejvíce založeny na podpoře ze strany občanů? Co můžeme již dnes sami dělat ke zlepšení situace a jak motivovat další k tomu, aby řešili probíhající klimatickou změnu a její dopady?

Pozvání přijali:

Michal Nekvasil, specialista na adaptaci na klimatickou změnu, Evropská komise (European Commission)

Mikuláš Peksa, poslanec Evropského parlamentu, Česká pirátská strana, Zelení/ESA (Greens/EFA in the European Parliament)

Lucie Smolková, aktivistka a ambasadorka Klimatického paktu

Moderátorka: **Kateřina Etrychová**.

Café Evropa online: Evropská strategie pro rovnost LGBTIQ+ občanů

9. 2. 2021, online

V posledních letech došlo k několika změnám, které napomohly zlepšit postavení LGBTIQ osob v evropské společnosti. Ačkoliv již 21 členských států EU na vnitrostátní úrovni legálně uznalo páry stejného pohlaví a přestože hodnoty rovnosti, nediskriminace a rovnost příležitostí jsou základními hodnotami EU, tak se nadále v některých státech EU setkáváme se závažnými případy diskriminace. Jedná se například o útoky na veřejné akce pořádané LGBTIQ osobami, vyhlášení „zón bez ideologie LGBTIQ“ či homofobní zastrašování na karnevalových slavnostech. Navíc jsou napříč Evropou patrné i regionální rozdíly, kdy se celkově společenské přijetí LGBTIQ osob v EU od roku 2015 zvýšilo, ale v devíti členských státech naopak došlo ke zhoršení. Česká republika v tomto ohledu podle posledního průzkumu veřejného mínění zaostává za evropským průměrem. V reakci na to představila Evropská komise Evropskou strategii pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020-2025, která reaguje nejen na různé problémy, kterým čelí tyto skupiny, ale také na výzvy samotných členských států a Evropského parlamentu. Tato strategie představuje řadu cílených opatření v rámci čtyř pilířů a má za cíl bojovat proti diskriminaci LGBTIQ osob, zajistit jejich bezpečnost, budovat inkluzivní společnost a stanovuje si vedoucí roli při prosazování rovnosti LGBTIQ osob po celém světě. Strategie zdůrazňuje začleňování těchto priorit do všech evropských politik, aktivit a nástrojů.

Jakými konkrétními kroky a pomocí jakých prostředků má Strategie zlepšit postavení LGBTIQ osob v EU a i mimo ní? V čem spočívá aktuální nepříliš příznivá situace v oblasti akceptace těchto osob v České republice a dalších střeoevropských státech, a jak konkrétně ji může implementace Strategie pomoci zlepšit? Ve kterých oblastech života jsou LGBTIQ osoby nejvíce diskriminovány a jaká opatření Strategie na ně cílí? Plánuje se Evropská komise blíže zabírat problematikou „zón bez ideologie LGBTIQ“ a jaké nástroje na potlačení takové diskriminace může využít? Zabývá se Strategie taktéž problematikou občanské společnosti a útoků na organizace, které se věnují ochraně LGBTIQ osob?

Pozvání přijali:

Irena Moozová, ředitelka pro rovné příležitosti a občanství EU, Generální ředitelství spravedlnost a spotřebitele (DG JUST), Evropská komise

Jakub Machačka, vedoucí Oddělení sekretariátu Rady vlády pro lidská práva, Úřad vlády

Lucia Zachariášová, právnička, iniciativa Jsme fér a vedoucí advocacy týmu, Prague Pride

Moderátor: **Vladimír Bartovic**, ředitel, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Café Evropa online: Vztahy EU a Číny - co přinese investiční dohoda?

24. 2. 2021, online

V prosinci 2020 dojednala Evropská unie s Čínou dlouho očekávanou dohodu o podmínkách investic. Ta je jako výsledek sedmi let jednání vnímaná poměrně kontroverzně – na jedné straně jako prohra Západu, na té druhé jako příslib budování partnerství mezi dvěma z nejsilnějších světových ekonomik. Evropským firmám dohoda otevírá dveře na čínský trh a slibuje také omezení vynuceného transferu technologií a povinnosti zakládat společné podniky s čínským kapitálem. Zajímavá je i pro automobilový sektor či výrobu zdravotnických zařízení. Evropský trh je pro čínské firmy naopak lákavý především v oblastech IT technologií, telekomunikace, či logistiky. Uzavření smlouvy těsně před nástupem nového prezidenta USA do funkce i finální ústupky, na které Čína přistoupila, ale vzbuzují otázky.

Jak se nová investiční dohoda dotkne evropského a českého trhu? Jaké výhody z ní pro naše firmy plynou? Jak se zavedení dohody dotkne samotných evropských spotřebitelů? Je možné od Číny očekávat dodržování pravidel pro férovou konkurenci a rovnost před zákonem? Jaké jsou dosavadní zkušenosti českých firem s podnikáním v Číně? Jak se podepsání dohody s Čínou promítne do evropsko-amerických vztahů a neměla by Evropská unie koordinovat svůj postup vůči Číně s novou administrativou prezidenta USA Joa Bidena? Řeší dohoda i důležité otázky v oblasti ekologie a ochrany klimatu? A pomůže tato dohoda státům Evropské unie k překlenutí ekonomických problémů v důsledku pandemie COVID-19?

Pozvání přijali:

Martina Tauberová, náměstkyně pro řízení sekce Evropské unie a zahraničního obchodu, Ministerstvo průmyslu a obchodu

Vanda Markovic, vyjednaváčka v oblasti investic, Generální ředitelství TRADE, European Commission

Ivana Karásková, analytička, Asociace pro mezinárodní otázky/Association for International Affairs

Moderátor: **Ondřej Houska**, Hospodářské noviny.

Café Evropa online: Ženy ve 21. století: proč přetrvávají nerovnosti?

8. 3. 2021, online

V roce 1893 získaly ženy na Novém Zélandu jako první na světě volební právo a o necelé tři dekády později mohly jít k volbám i ženy v Československu. Ženská hnutí po celém světě dosáhla od té doby řady úspěchů ve zlepšování postavení žen v různých oblastech života. Dosažení rovnoprávnosti mužů a žen je i jedním z cílů EU, která svými strategiemi cílí na posílení genderové rovnosti ve společnosti, na trhu práce i v evropských institucích. Pomocí právních předpisů o rovném zacházení, začleňování genderového hlediska do různých oblastí politik a díky dalším zvláštním opatřením došlo v posledních letech ke zlepšení postavení žen. Navzdory tomuto úsilí však rozdíly v postavení mužů a žen přetrvávají.

Jak se v posledních letech změnilo postavení žen ve společnosti a jaký pokrok lze dále očekávat ve 21. století? Čím a ve kterých oblastech života se nerovnost pohlaví projevuje nejvýrazněji? Jaké je postavení žen v ČR v porovnání s jinými státy EU? Ve kterých odvětvích je diskriminace žen nejpatrnější a jak se proti ní lze bránit? Jsou naopak oblasti, ve kterých jsou muži diskriminováni na úkor žen? Jak vysoká je nerovnost v rámci platového odměňování v ČR a v jakých pozicích či sektorech je nejvyšší? Proč je feminizmus často používaný jako hanlivý pojem a jaký je jeho skutečný význam? Jak zajistit větší zastoupení žen ve vedoucích pozicích? A jak mohou muži samotní přispět v boji proti diskriminaci žen?

Pozvání přijali:

Magdaléna Vášáryová, předsedkyně Živena, spolok slovenských žien; Miestny odbor Živena Bratislava a bývalá slovenská diplomatka a politička.

Petr Pavlík, bývalý náměstek na MŠMT a bývalý poradce ministryně práce a soc. věcí Tominové.

Silvie Lauder, redaktorka, Týdeník Respekt

Moderátor: **Luboš Palata**, Deník.cz

Café Evropa online: Vláda práva v EU – jak najít společnou řeč

11. 3. 2021, online

Dodržování zásad právního státu je, společně s demokracií, rovností a dodržováním lidských práv, jednou ze základních hodnot Evropské unie. V posledních letech však můžeme u některých členských států pozorovat jistou neochotu tuto hodnotu respektovat a chránit, a to zejména ze strany Polska a Maďarska, proti kterým bylo v důsledku takového jednání v letech 2017 a 2018 spuštěno řízení, které může vyústit až v odebrání určitých práv spojených se členstvím v Unii. V případě Maďarska bylo v rámci řízení identifikováno až 12 problematických oblastí, mezi něž patřila svoboda projevu, nezávislost soudnictví, práva menšin, či korupce a střet zájmů. U Polska se pak obavy týkaly narušení nezávislosti soudnictví. A právě podmínka soudní nezávislosti hrála velkou roli i při vyjednávání nového rozpočtu Evropské unie na roky 2021 až 2027, který zahrnuje také ekonomický balíček pro oživení ekonomiky zasažené koronavirovou krizí. Využití těchto prostředků bylo podmíněno dodržováním pravidel právního státu.

Je tento mechanismus, kdy se získání financí z fondu na obnovu (či jakéhokoliv jiného finančního balíčku) podmíní dodržováním pravidel právního státu, jedinou cestou, jak donutit problematické státy k nápravě? Byl by takový prostředek postačující v případě, kdy by se problematickou zemí stala některá ze silnějších ekonomik EU? Jaké jiné nástroje má Evropská unie k dispozici pro jednání s problematickými členskými státy v případě, že by tyto blokovaly přijetí důležitých ustanovení? Podaří se Evropské komisi, která řídí přerozdělování financí na obnovu, Maďarsko přivést ke změnám v zákonech o veřejných zakázkách a dalším změnám?

Pozvání přijali:

Věra Jourová, místopředsedkyně Evropské komise / European Commission, komisařka pro hodnoty a transparentnost

Jiří Pospíšil, poslanec Evropského parlamentu / European Parliament, TOP 09 a Starostové a nezávislí STAN, EPP

Aneta Zachová, šéfredaktorka, EURACTIV.cz

Moderátor: **Luboš Palata**, Deník.cz

Café Evropa online: Život v on-line době

31. 3. 2021, online

Již před více než rokem začala pandemie covid-19 způsobovat řadu dosud bezprecedentních změn. I přesto, že primární celosvětovou starostí je zastavit šíření viru, předejít kolapsu zdravotnického systému a co nejrychleji proočkovat obyvatelstvo, covid-19 se dotkl snad všech oblastí života i ekonomiky a vedle řady negativ lze sledovat alespoň určitá pozitiva.

Pandemie zásadně změnila pohled na koncept práce a urychluje proces digitalizace v mnoha odvětvích. Před několika lety se ještě mohlo zdát zcela nereálné, že značná část obyvatel bude pracovat ze svých domovů, mnohá jednání se budou řešit plně virtuálně a řada procesů se takto rychle začne přesouvat do online světa. Potřeba řešit věci online také zvýšila tlak na digitalizaci státní správy a v neposlední řadě mohou být online nástroje a různé aplikace nápomocné při boji s pandemií, realizaci očkování a dalších úkonech nutných k tomu, aby se životy vrátily do normálu. Už nyní je však zřejmé, že po pandemii nebude běžný život, práce řady občanů a fungování státní správy vypadat stejně jako dřív. A ačkoliv jsou možnosti života v on-line světě obecně vnímány spíše pozitivně, přichází s nimi řada výzev.

Jsme jako společnost dostatečně připraveni na tuto radikální transformaci běžných životů, práce a procesů? Disponujeme vhodnými schopnostmi a vybavením pro zvládnutí těchto změn a jaký vliv může mít koncept práce a života v on-line době na lidskou psychiku a pracovní výkon? Je silný tlak na digitalizaci pouze přechodnou záležitostí, či bude přetrvávat i po pandemii? Jakým způsobem dokázala na nutné změny reagovat česká státní správa a jak si ČR vede v digitalizaci v porovnání s ostatními státy Evropské unie? Jaké kroky podnikla EU k urychlení a usnadnění transformace v členských státech? S jakými překážkami se při digitální transformaci potýkají firmy u nás a jak bude vypadat pracovní trh po pandemii? A jak mohou moderní technologie pomoci zvládnout boj s pandemií?

Pozvání přijali:

Barbora Bühnová, spoluzakladatelka, Czechitas, proděkanka, Masarykova univerzita

Vladimír Dzurilla, vládní zmocněnec pro IT a digitalizaci, Úřad vlády ČR

Marcel Kolaja, místopředseda Evropského parlamentu, Česká pirátská strana, Zelení/ESA

Moderátor: **Martin Vokálek**, zástupce ředitele, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Café Evropa online: Očkování proti koronaviru

6. 4. 2021, online

Pandemie covid-19 výrazně ovlivnila v celosvětovém měřítku život společnosti, která se tak již více než rok potýká s jejími důsledky. Na konci roku 2020 však vyvstala naděje na návrat k normálnímu životu, když první farmaceutické společnosti oznámily, že vynalezly a úspěšně otestovaly vakcínu proti koronaviru. V EU byly postupně Evropskou lékovou agenturou (EMA) schváleny již čtyři vakcíny, s nimiž se v členských zemích může bezpečně očkovat s cílem vytvořit celospolečenskou imunitu, která by zamezila šíření viru a ochránila životy milionů obyvatel. Proces hromadného očkování však neběží očekávaným tempem, a to z důvodu snížení počtu dodávek vakcín na straně dodavatelů, ale i kvůli nedostatečné připravenosti jednotlivých států v oblastech jako očkovací strategie, objednávkový systém, či očkovací centra. Česká republika ve srovnání s evropským průměrem mírně zaostává, když prozatím dokázala podat obě dávky vakcíny 4,8 % své populace. Celý proces narušilo i pozastavení očkování vakcínou od společnosti Astra Zeneca v několika státech EU poté, co zdravotní komplikace několika pacientů vyvolaly otázky o její bezpečnosti a nežádoucích účincích. Do diskuze týkající se očkování navíc v souvislosti s nižšími dodávkami od schválených výrobců vstupuje i otázka využívání necertifikovaných vakcín z Ruska a Číny. Tuto možnost prozatím využilo Maďarsko a ruskou vakcínu Sputnik V si již objednalo i Slovensko, které jí však zatím nevyužilo. V neposlední řadě se členské státy EU musí vypořádávat s rozsáhlými dezinformačními kampaněmi, které odrazují od očkování jako takového, nebo zpochybňují konkrétní vakcíny.

Jak fungují nám dostupné vakcíny, v čem se liší a jak probíhal proces jejich schvalování? Jaké další léky se používají pro léčbu nakažených koronavirem, v domácích nebo nemocničních podmínkách, a jaká je jejich účinnost? Jak si stojí ČR v rychlosti očkování v porovnání s ostatními státy EU? Co v tomto ohledu dělají ty nejúspěšnější evropské země jinak? Na čem je rychlost očkování závislá a je to jediný ukazatel, který by nás měl zajímat? Jaký je proces následující po hlášení nežádoucích účinků po podání vakcíny? Jak bude vypadat a fungovat evropský očkovací průkaz, který nedávno představila Evropská komise? Stane se takovýto průkaz univerzální vstupenkou k opětovnému volnému cestování, kulturnímu a sociálnímu životu? Jaká je role SÚKL v Evropské agentuře pro léčivé přípravky? Kolik procent obyvatelstva je vlastně nutno proočkovat k získání kolektivní imunity a kdy tento stav můžeme v EU očekávat? Jakým způsobem se EU jako celek a také jednotlivé členské státy snaží bojovat s dezinformacemi spojenými s očkováním? Čemu se tyto dezinformace primárně věnují? Je bezpečné využívat i vakcíny, které nejsou certifikované Evropskou lékovou agenturou? A jak dlouho ještě bude trvat návrat k normálnímu životu?

Pozvání přijali:

Libor Grubhoffer, ředitel Biologického centra, Akademie věd České republiky

Petr Smejkal, hlavní epidemiolog, Institut Klinické a Experimentální Medicíny a člen Rady vlády pro zdravotní rizika

Irena Storová, ředitelka, Státní ústav pro kontrolu léčiv

Moderátorka: **Kateřina Etrychová**

Café Evropa online: Vztahy EU s Ruskem – rival, nebo partner?

20. 4. 2021, online

Rusko přestavuje pro Evropskou unii strategického partnera zejména v oblastech obchodu či dovozu surovin a energie, ve kterých jsou tyto aktéři stále úzce provázáni. Jejich vztah je však od roku 2014 napjatý kvůli ruské anexi Krymu a podpory povstaleckých skupin na východní Ukrajině, nedodržování lidských práv v Rusku, kybernetickým útokům a vedení hybridní války proti EU. Předseda Evropské rady Charles Michel dokonce prohlásil, že vztahy mezi EU a Ruskem jsou na historickém dně. V důsledku pokusu o otravu ruského kritika a oponenta Kremlu Alexeje Navalného, jeho následnému uvěznění a silovému potlačení statisícových demonstrací napříč Ruskem, při nichž byly zatčeny tisíce lidí, vyhlásila EU v únoru další sankce proti několika ruským představitelům. Současné chladné vztahy EU s Ruskem se promítají i do oblasti zdraví. Ruskem vyvinutá vakcína Sputnik V vyvolává v EU a některých státech politické napětí, když Rusko dlouho odkládalo žádost o její schválení Evropskou lékovou agenturou, ale zároveň si jí některé členské státy začaly nezávisle obstarávat. Problematický je na vztazích s Ruskem také často mnohdy odlišný postoj jednotlivých členských států a jejich občanů vůči Rusku. Tato polarizace názorů, která Rusku z pohledu jeho geopolitických zájmů vyhovuje, do velké míry ovlivňuje důležitá evropská i národní rozhodnutí a rozděluje společnost. To lze pozorovat i v České republice, kde narůstá napětí mezi příznivci a odpůrci ruské vakcíny a část společnosti se ve svých názorech na Rusko a EU značně polarizuje.

Co může Evropská unie v době zhoršených vztahů s Moskvou udělat pro ruskou občanskou společnost? Je možné nějak podporovat ruský disident bez toho, aby mohla být EU kritizována za nepatřičné zasahování do vnitřních záležitostí Ruska? Jaký vliv mají evropské sankce uvalené na Rusko, na jejich obchodní partnerství a jak dlouho by mohly trvat? Jaký mají tyto sankce negativní dopad na EU? Jaký je aktuální vývoj ve věci dokončení projektu Nord Stream 2, který má po dně Baltského moře dopravovat plyn z Ruska do Německa a proti kterému se staví i náš americký partner? Koordinuje EU své kroky a sankce vůči Rusku s USA? Jak se liší postoje členských zemí vůči používání vakcíny Sputnik V? Je vůbec EU schopna zaujmout vůči Moskvě společný postoj vzhledem k odlišnému vnímání Ruska jako partnera i hrozby napříč členskými zeměmi? A co dělat se společností, která je v postoji ke vztahům Ruska a EU zásadně rozdělena?

Pozvání přijali:

Pavel Fischer, senátor a předseda Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost

Petra Procházková, redaktorka, Deník N; bývalá zpravodajka v Moskvě

Alexandr Vondra, poslanec Evropského parlamentu, ODS - Občanská demokratická strana, ECR (ECR Group - Conservatives & Reformists in the European Parliament)

Moderátorka: **Kateřina Etrychová**

Café Evropa online: Evropa dnes a zítra

10. 5. 2021, online

Den Evropy je každoroční připomínkou Schumanovy deklarace, ve které 9. května v roce 1950 francouzský ministr zahraničí Robert Schuman představil novou formu politické spolupráce založené na míru a jednotě v Evropě. Minulý rok byla při této příležitosti představena koncepce tzv. Konference o budoucnosti Evropy, jež má za cíl přiblížit Evropskou unii jejím občanům a vytvořit platformu pro dialog o budoucím směřování EU. Jedná se o vůbec první akci takového druhu, která však byla kvůli vypuknutí pandemie přesunuta na rok 2021, kdy začíná letošním Dnem Evropy. Konference bude probíhat po dobu jednoho roku ve všech zemích EU formou veřejných diskuzí a interaktivních online platforem jak na celoevropské, tak i na regionální a národní úrovni. Záměrem je do otevřené diskuze zapojit co nejvíce občanů EU a společně vytvořit takový rámec budoucího směřování Unie, který bude reflektovat potřeby jejích občanů, posilovat demokratické principy a reagovat na aktuální globální výzvy. Není pochyb, že jde o unikátní projekt, který překypuje ambicemi. Nicméně právě jeho unikátnost sebou přináší i mnoho otazníků a konference bude nemalou organizační výzvou pro všechny účastné státy. Mimoto se Evropa v současnosti nachází v situaci, kdy čelí řadě různých výzev. Pandemie, problémy právního státu v některých členských zemích, dopady brexitu, implementace Zelené dohody pro Evropu, prohlubování evropské integrace, formování společné zahraniční politiky a mnoho dalších, jsou a budou témata, jež nás jako Evropany budou v blízké budoucnosti významně ovlivňovat a je proto potřeba se nad nimi společně zamýšlet. Je tedy nejvyšší čas otevřít dialog napříč členskými státy a postavit jejich obyvatele do procesu tvorby budoucího směřování EU.

Jak lze charakterizovat aktuální postavení Evropské unie ve světě a kam se bude ubírat v blízké budoucnosti? Co je pro Evropany důležité a jak se liší jejich hodnoty napříč zeměmi nebo generacemi? Co Evropany spojuje a co je naopak názorově rozděluje? Jaké tendence ve vztahu k evropské politice můžeme pozorovat v české společnosti za poslední roky? Jaké dopady má covid-19 na evropskou společnost a podtrhl důležitost evropské soudržnosti, nebo naopak? Do jaké míry je za aktuálních okolností uskutečnitelná myšlenka celoevropské konference, zvláště vezmeme-li v úvahu její zamýšlený rozsah? Jaká specifická témata by neměla konference opomenout? A naopak, které oblasti Evropany momentálně nezajímají a hrozí, že budou opomenuty? Jak se evropské obyvatelstvo k projektu postaví a kdo by měl hrát v organizaci diskuzí stěžejní roli? Jak udělat tento unikátní projekt atraktivní pro širokou veřejnost a jak v tomto ohledu efektivně čelit euroskepticismu? Jak v Evropské unii do budoucna zajistit udržení si jisté rozmanitosti národních států a kultur, přičemž neomezíme funkčnost a jednotu institucí EU a její jednotný hlas ve světě?

Pozvání přijali:

Tomáš Halík, teolog, religionista a sociolog

Iveta Radičová, slovenská ex-premiérka, socioložka a děkanka, Paneurópska vysoká škola

Jana Soukupová, zakladatelka iniciativy, Youth, Speak Up

Moderátor: **Luboš Palata**, Deník.cz

Café Evropa online: Spolupráce EU – Afrika

20. 5. 2021, online

Vztahy mezi Afrikou a Evropskou unií prošly velmi složitým historickým vývojem. Evropa po dlouhé dekády vnímala černý kontinent jako rozvojový. EU však svůj postoj začíná měnit. A již bývalý předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker začal prosazovat vnímání Afriky jako rovnocenného partnera. Na jeho postoj následně navázala „Nová strategie EU“ vůči Africe z března minulého roku zaměřující se na zelenou a digitální transformaci, udržitelný růst, mír a bezpečnost, dobré vládnutí, migraci a mobilitu. Nicméně o africký kontinent bohatý na nerostné suroviny mají zájem i další státy jako Čína, USA, Indie, Rusko, Turecko nebo země Blízkého východu. Zejména Čína masivně investuje do infrastruktury v Africe, kdy během dvou posledních dekád proinvestovala přes 3,2 bilionu korun. Narůstající čínský vliv se odráží i v povinné výuce čínštiny v několika afrických státech. Posilování vztahů s Afrikou ze strany Evropské unie se projevuje i během koronavirové krize. Spolu s Nadací Billa a Melindy Gates je EU největším sponzorem COVAX programu iniciovaného WHO a Globální aliancí pro vakcíny. Tento program má za cíl urychlit vývoj a výrobu očkovacích látek proti covid-19 a zaručit spravedlivý přístup pro každou zemi na světě. Avšak WHO uvádí, že dosud bylo v Africe podáno méně než 2 % z celkového počtu všech celosvětově podaných dávek vakcíny proti covidu-19. V neposlední řadě ve vztazích s africkými zeměmi nelze opomenout řadu bezpečnostních otázek a migraci.

Jaké jsou sdílené zájmy Evropy a Afriky? Projevila Evropská unie zvýšený zájem o africký kontinent příliš pozdě? Bude mít šanci prosadit se na kontinentu i přes přítomnost mocností jako je Čína či USA? Je „Nová strategie“ vůči Africe efektivní, když unijní zahraniční politika nadále zůstává v rukou jednotlivých vlád členských států? Jaké dopady bude mít pandemie na africkou ekonomiku závislou na vývozu nerostných surovin? Je možné vůbec zvítězit nad pandemií, když budou mít africké státy i přes program COVAX nedostatek vakcíny? Neměla by se Evropská unie v rámci rovnocenného partnerství s Afrikou více spoléhat na orgány Africké unie jako je Africká rozvojová agentura a Africký mechanismus vzájemného hodnocení? Měla by EU jít nad rámec partnerského vztahu a navrhnout Africe významné projekty jako průmyslovou, technologickou, zemědělskou a digitální alianci? Jaká bude pro africké země přidaná hodnota spolupráce s EU a co konkrétně přinese nám? Jaké jsou největší bezpečnostní výzvy spojené s Afrikou a jak jim čelit? Jaké jsou a jaké by měly být priority české zahraniční politiky v Africe?

Pozvání přijali:

Jana Hybášková, velvyslankyně a zvláštní zmocněnkyně pro instituce EU, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky

Soňa Jarošová, novinářka žijící v západní Africe

Vojtěch Šmolík, afrikanista, Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové

Moderátor: **Martin Vokálek**, zástupce ředitele, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Café Evropa online: Národní plán obnovy – pilíř restartu ekonomiky?

24. 5. 2021, online

Evropská i česká ekonomika jsou bezprecedentně zasaženy dopady pandemie a jsou nutné stimulační zásahy na národní i celoevropské úrovni. Z toho důvodu představila EU v rámci plánu Next Generation EU tzv. Nástroj pro oživení a odolnost, jehož cílem je napravit hospodářské asociální škody a restartovat evropskou ekonomiku. Cílem EU však není vrátit se do zajetých kolejí, ale vyjít z krize ekonomicky silnější, udržitelnější a společensky odolnější. Za účelem čerpání těchto prostředků musí státy představit své detailní národní plány obnovy. Česká republika staví svůj plán reforem a investic na 6 pilířích s cílem podpořit inovace a zvýšit ekonomickou prosperitu i kvalitu života. Nejvýznamnější položkou mají být investice do fyzické infrastruktury a zelené transformace. Mimo jiné by měl národní plán zajistit také kvalitnější a modernější výuku, lepší komunikaci s úřady nebo snadnější přístup k nejmodernějším zdravotnickým zařízením a zkvalitnění onkologické péče. Pro podniky by pak měl přinést posílení produktivity a konkurenceschopnosti, omezení administrativní zátěže i cílenou podporu podnikání a start-upů. Návrh českého plánu obnovy je však v některých oblastech kritizován a vyhovět všem požadavkům může být velmi složité. Ještě větší výzvou pak bude pro Českou republiku a její ekonomiku efektivní implementace samotného plánu

Co bude zásadní pro úspěšnou implementaci Národního plánu obnovy? Kdo stál u zrodu českého plánu a měl největší podíl na jeho sestavení? V čem se náš plán liší od ostatních zemí EU? Co bude zásadní pro budoucí konkurenceschopnost České republiky? Mohou z fondu těžit také přímo soukromé podniky? Jaké reformy přinese do vzdělávání a zdravotnictví? Jaká jsou rizika implementace a jak jim bude česká vláda předcházet? V jakém časovém horizontu bude možné změny vnímat a jak se dotknou našeho běžného života?

Pozvání přijali:

Silvana Jirotková, náměstkyně sekce hospodářské politiky a podnikání, Ministerstvo průmyslu a obchodu

Danuše Nerudová, rektorka, Mendelova univerzita v Brně

Luděk Niedermayer, poslanec Evropského parlamentu, TOP 09, EPP

Pavλίna Žáková, ekonomická poradkyně, Zastoupení Evropská komise v ČR

Moderátor: **Ondřej Houska**, Hospodářské noviny

Café Evropa online: Budoucnost železniční dopravy v Česku

15. 6. 2021, online

Česko má jednu z nejhustších železničních sítí v Evropě tvořenou ze 70% regionálními tratěmi. Debaty o výstavbě vysokorychlostních tratí v tuzemsku se vedou již od devadesátých let, avšak se skutečnou přípravou se začíná až nyní. Podle odborníků by mohly rychlovlaky v Česku začít jezdit za sedm let a dosahovat na určitých úsecích rychlosti až 320 km/h. Například trasa mezi Prahou a Brnem by tak trvala místo 2,5 hodiny pouze hodinu. Výstavba by měla mít i mezinárodní přesah, jelikož by přes Česko měly jezdit i vysokorychlostní spoje z Německa, Polska nebo Rakouska. V únoru 2021 byla vytvořena pracovní skupina, která se bude intenzivně věnovat trasování nové vysokorychlostní trati z Prahy do Drážďan vedoucí přes Ústecký kraj. Stavba koridorů pro rychlovlaky by měla zvýšit kapacity současné železniční sítě a urychlit spojení na přetížených tratích. Na druhou stranu bude celá stavba velmi náročná a náklady s ní spojené představují výzvu pro státní rozpočet. Do roku 2050 by měly dosáhnout až 800 miliard korun a s náklady by mohly významně pomoci evropské zdroje financování. Popularitu v současnosti získávají i noční spoje, a to zejména sezonní vlaky na Jadran. V letošním roce bude zahájen spoj mezi Prahou, Přemyslí, Lvovem, a během příštího roku je plánováno zavedení nočních vlaků z Prahy, přes Drážďany, Berlín, Amsterdam, až do Bruselu. Rok 2021 je navíc evropským rokem železnic a dostává se tak do popředí snaha EU podpořit využívání vlaků, jelikož jde o nejbezpečnější a k životnímu prostředí šetrnější formu dopravy. Tato strategie je součástí tzv. Zelené dohody, která chce dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050. Budou také uplatňována pravidla čtvrtého železničního balíčku, který směřuje k integraci železničního prostoru v Evropě, podpoře hospodářského růstu a odstranění zbylých právních, institucionálních a technických překážek.

Jsou české železnice připraveny na sjednocení evropského železničního prostoru? Jaký vliv budou mít na podobu budoucnosti železniční dopravy tradiční národní dopravci a existuje prostor pro menší hráče? Jaké přínosy bude mít výstavba vysokorychlostní tratě vedoucí do Drážďan pro Ústecký kraj a další části republiky? Promítne se modernizace zásadně do ceny jízdného? Měl by vzniknout speciální zákon pro železniční dopravu vzhledem k tomu, že ten současný řeší i ostatní dopravní prostředky spadající pod MHD, lyžařské vleky či lanovky? Do jakých evropských výzkumných projektů železničních tratí se zapojila Česká republika? Jakou roli bude hrát železniční doprava v hospodářské obnově země po koronavirové krizi? Jak se čeští dopravci vypořádávají se zavedením evropského systému ERTMS na řízení železniční dopravy? A jaká největší úskalí a překážky stojí před modernizací železniční dopravy u nás a v Evropě?

Pozvání přijali:

Martin Hausenblas – náměstek primátora Ústí n. Labem pro dopravu

Libor Lochman – poradce předsedy představenstva pro záležitosti EU, České dráhy

Eliška Mamdaniová – vedoucí týmu na právním odboru, Generální ředitelství pro mobilitu a dopravu, European Commission

Martin Švehlík – ředitel odboru přípravy vysokorychlostní tratě, Správa železnic

Moderátor: **Ondřej Houska**, Hospodářské noviny

Café Evropa online: Covidpasy – jak budeme cestovat v létě?

22. 6. 2021, online

Ještě před nedávnem by si většina z nás jen těžko dokázala představit situaci, kdy je zakázáno cestovat a státy uzavírají své hranice. V důsledku pandemie covid-19 se ale omezení možnosti vycestovat a paralýza cestovního průmyslu staly realitou. I přes současné rozvolňování pandemických opatření jsou vyhlídky na dovolenou v zahraničí nejisté. Vzhledem k tomu, že se situace ohledně otevírání hranic donedávna měnila téměř ze dne na den, mnoho Čechů s prázdninovými plány na cestování po Evropě stále váhá. Řešením má být tzv. covidový pas, bezplatný certifikát v digitální či papírové podobě, který bude obsahovat informaci o očkování, imunitě po prodělání nebo negativním testu na covid-19 a umožní tak snazší a bezpečnější cestování mezi zeměmi EU. Covid pas by měl být užitečný nejen pro cestovatele samotné, ale i pro cestovní kanceláře, jimž značně zjednoduší administrativu. V neposlední řadě by ho uvítaly i restaurace a gastronomická zařízení, v cestě ale stojí problematika ochrany osobních údajů. Právě ochrana osobních dat je hlavní překážkou zdržující zavedení tohoto systému. Zajištění, aby systém nebyl v žádném ohledu diskriminační, především vzhledem k omezené dostupnosti vakcín, bylo další obavou bránící shodě členských států na rychlé implementaci strategie covid pasů. Podle Evropské komise by systém v praxi měl začít fungovat od začátku července. Do té doby se snaží ČR řešit cestování k našim sousedům regionální dohodou s Německem, Rakouskem, Maďarskem a Slovenskem, která má umožňovat cestovat očkováným lidem.

Jak vlastně má systém covidových pasů a cestování s nimi fungovat? Jak, kdo a za jakých podmínek bude pasy v ČR vydávat? Jaká opatření zajistí nediskriminující fungování systému a jak bude ošetřen problém ochrany osobních dat? Jaké údaje bude pas obsahovat? Probíhá v ČR pilotní testování tohoto systému? Kdo bude zodpovědný za řádnou implementaci systému v ČR a v celé EU? Jaké výzvy čekají na ČR při uvedení do provozu? Na jakou dobu se s covidpasy počítá? Jaké požadavky musí splnit, aby mohly být využívány v širším měřítku? Je možné, že covid certifikáty budou motivovat další občany k očkování? Je možné, že i nečlenské státy budou přijímat evropský covidpas jako dostatečný průkaz pro vstup do jejich země? Proč vlastně ČR zatím odmítá uznat očkování provedené v jiných zemích Evropy? Bude ČR umožňovat pobyt i naočkováným vakcínou Sputnik V? Jak vážně zasáhla pandemie cestovní ruch a můžou covidpasy situaci zlepšit? Dokáží se turistické destinace a jednotlivá zařízení po ročním výpadku opět dostat do formy? Můžeme očekávat velké změny například v cenách?

Pozvání přijali:

Milan Blaha, zástupce ředitele pro IT, ÚZIS (Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR)

Dominika Houdová, průvodkyně a reprezentantka cestovní kanceláře

Jan Papež, místopředseda pro vnější vztahy, Asociace cestovních kanceláří ČR

Tomáš Zdechovský, poslanec Evropského parlamentu, KDU-ČSL, EPP

Moderátor: **Luboš Palata**, Deník.cz

Café Evropa online: Následky ekologických zátěží – jak odstranit stopy po chemickém a těžkém průmyslu?

31. 8. 2021, online

Mnoho míst v Česku se dodnes potýká s ekologickými následky z dob těžkéhochemického průmyslu. Jde hlavně o závažnou kontaminaci povrchových a podzemních vod a horninového prostředí, ke které v minulosti došlo nevhodným nakládáním s těžkými kovy, pesticidy nebo ropnými látkami. V posledních letech jsme svědky aktivního úsilí ze strany státu, Evropské unie i samotných krajů odstranit ekologické zátěže především s cílem ozdravení životního prostředí a eliminace zdravotních a ekologických rizik spojených s kontaminací. Příklady snahy odstranění starých ekologických zátěží nalezneme i u společností a továren v Pardubickém kraji. V České republice je za řízení a financování odstraňování těchto zátěží zodpovědné Ministerstvo životního prostředí. To v minulosti společně se Státním fondem životního prostředí ČR vymezilo až 400 milionů korun na odstranění ekologických zátěží a analýzu jejich rizik v rámci Operačního programu Životní prostředí. Některé kraje ČR ale aktivně usilují o odstranění ekologických zátěží i mimo režim ekologických závazků státu.

Jak velké riziko představují pro lidské zdraví a pro životní prostředí staré ekologické zátěže po chemickém průmyslu? Jak takové odstraňování ekologických zátěží vlastně probíhá a co nápravná opatření obsahují? Kolik vážných ekologických zátěží ještě zbývá na území ČR? Měl by za odstraňování starých ekologických zátěží být zodpovědný stát nebo by si ho měly řídit samy kraje? Jak v tomto ohledu vypadají kompetence krajů? Jakým způsobem Evropská unie podporuje odstraňování starých ekologických zátěží? Jaké k tomu poskytuje dotace a jak je lze čerpat? Jak si v tomto ohledu vedou jednotlivé kraje ČR a situace kterých je nejvážnější? Bráníme nějak vzniku dalších podobných zátěží v budoucnosti?

Pozvání přijali:

Katharine Kláčanský, výzkumná pracovnice, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Jan Linhart, Zelená pro Pardubicko

Jindřich Petrlík, Arnika

Moderátorka: **Kateřina Etrychová**

Café Evropa online: Projev o stavu Evropské unie 2021 – jak hodnotí směřování Unie mladá generace?

15. 9. 2021, online

Projev o stavu Evropské unie je každoroční vystoupení předsedkyně Evropské komise na plénu Evropského parlamentu a debata s poslanci, které mapuje vývoj v EU a ukazuje její další směřování. Na vystoupení Ursuly von der Leyen budou v naší debatě reagovat zástupci mladší generace, kteří již většinu svých životů prožili jako občané EU.

Letošní projev se opět s jistotou dotkne pandemie koronaviru a jejích dopadů na společnost a ekonomiku. Vedle pandemie se však Evropa musela v posledních měsících také vypořádat s bezprecedentními přírodními katastrofami jako povodně v Německu a Belgii či ničivé požáry v Řecku a Středomoří. Tyto a další události v Evropě i ve světě zajisté ovlivní budoucí směřování EU na mnoho let. I proto je tedy důležité, aby se ke směru, kterým se bude EU ubírat, vyjádřili i mladí lidé. Debata se tak bude věnovat tomu, co zazní 15. září v projevu o stavu Evropské unie a jaké z toho lze dělat závěry.

Jaký vliv bude mít pandemie, ale i jiné události z posledního roku, na mladé Evropany? Jak bude vypadat směřování Evropy v dalších letech? Co můžeme očekávat od Konference o budoucnosti Evropy? A co může přinést následující rok a jak se aktuálním i budoucím výzvám postavít?

Pozvání přijali:

Johana Bázlerová, tvůrkyně, Jsemvobraze

Adam Trunečka, aktivista, STAND for Something; dobrovolník, Together.EU

Aneta Zachová, šéfredaktorka, Euractiv.cz

Moderátor: **Martin Vokálek**, zástupce ředitele, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Café Evropa online: Občanská výchova v českých školách - priorita všech, či "Popelka" v rámci školních rozvrhů?

30. 9. 2021, online

Občané dnes žijí v neustále a rychle se měnících společenských a politických podmínkách a potýkají se s narůstajícím ohrožením základních hodnot jako mír, svoboda, rovnost a lidská práva. Soudržnost a základní demokratické hodnoty naší společnosti jsou v současnosti narušovány stále intenzivněji nejrůznějšími dezinformacemi a lživými zprávami, projevy nenávisti a rasismu, xenofobií; různými formami populismu; nekalým byznysem, apod.

S ohledem na to je výchova k občanství a k demokratickým hodnotám důležitější než kdykoliv jindy, a to na všech úrovních vzdělávacího procesu. Občanské vzdělávání si kromě porozumění politickému procesu a poznání institucí klade za cíl vybavit občany také kompetencemi a hodnotami, které jim umožní se účinně zapojit do demokratické společnosti a být její součástí. Mimo dovedností v oblasti práva a fungování státu, kritického myšlení, spolupráce či vedení dialogu si také zakládá na principech plurality názorů, hodnot stanovených demokratickou ústavou či politické svéprávnosti občanů. Navzdory nezpochybnitelné důležitosti těchto dovedností však existují velké rozdíly v podpoře občanského vzdělávání v zemích EU, ale také uvnitř jednotlivých států. Jsou to například rozdílně nastavené vzdělávací procesy a požadavky na budoucí pedagogy, podpora mimoškolních aktivit nebo počet let a forma, jakou se na školách výuka k občanství uskutečňuje. Uvnitř jednotlivých zemí může být pak rozdílný systém a intenzita občanského vzdělávání na různých typech škol.

Je systém občanského vzdělávání v Česku vhodně nastaven vzhledem k rychle se měnícím společenským podmínkám a narůstajícímu množství informací? Jaké změny čekají podobu občanské výchovy při možné reformě obsahu vzdělávání a úpravě rámcových vzdělávacích programů? Mají učitelé občanské výchovy dostatečný prostor věnovat se významným aktuálním tématům z domácího i mezinárodního dění? Dostávají dostatečnou podporu a prostor ze strany státu a vedení škol dále se v těchto oblastech vzdělávat? Jak se vzdělávací proces změnil vlivem digitálních technologií a zejména vlivem sociálních sítí? Jaké jsou hlavní znalosti, hodnoty a kompetence, které by si studenti měli z občanské výchovy odnést?

Pozvání přijali:

Petr Čáp, zástupce Centra občanského vzdělávání

Ondřej Lánský, vedoucí Katedry občanské výchovy a filosofie, Pedagogická

fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Petra Slámová, učitelka OV, místopředsedkyně Asociace učitelů občanské výchovy a společenských věd

Moderátor: **Luboš Palata**, Deník.cz

Café Evropa online: Elektromobily – jasný trend budoucnosti, či zkáza pro automobilový průmysl v Evropě?

14. 10. 2021, online

V rámci boje proti klimatické změně a jejím dopadům se státy EU zavázaly dosáhnout do roku 2050 uhlíkové neutrality. Vedle řady dalších opatření Evropská komise také navrhuje, aby se od roku 2035 v EU prodávala jen auta neprodukující emise oxidu uhličitého. Důraz by byl kladen na nízkoemisní a bezemisní pohony, především pak na elektromobilitu. Pro Evropu by tento projekt znamenal prudký nárůst počtu elektromobilů a také nutnost dobudovat masivní infrastrukturu k jejich dobíjení. V řadě zemí západní a severní Evropy jsou automobilky i společnost již v současné době poměrně lépe připraveni na transformaci k elektromobilitě a nákup vozidel s baterií je navíc někde řidičům i částečně dotován. Plány Evropské unie však znamenají značnou výzvu pro automobilový sektor v Česku, kde je značná část průmyslu a ekonomiky napojena na výrobu klasických spalovacích automobilů. Vyšší pořizovací cena elektromobilů navíc může vést k tomu, že si lidé ponechají auta se spalovacími motory i po hranici jejich životnosti a tím dále negativně ovlivní životní prostředí.

Je Evropa připravena na přechod k elektromobilitě a co by to znamenalo pro automobilový sektor? Jaké budou dopady konce výroby aut se spalovacími motory na evropskou a českou ekonomiku? Jak se k tomuto návrhu staví automobilky a společnosti v automobilovém průmyslu a hrozí zvýšení pořizovací ceny nových aut? Existuje šance, že bude do roku 2035 v ČR dostatečná síť dobíjecích stanic pro elektromobily? Je elektřina v konkurenci vodíku a dalších zvažovaných pohonů tou nejlepší volbou? Jaká další pozitiva mají elektromobily a jak je komunikovat veřejnosti? A jaké nedořešené oblasti či negativa se s elektromobily spojují?

Pozvání přijali:

Michal Kadera, ředitel pro vnější vztahy, Škoda Auto

Lukáš Kovanda, člen Národní ekonomické rady vlády, hlavní ekonom, Trinity Bank

Luděk Niedermayer, poslanec Evropského parlamentu, TOP 09, EPP

Zdeněk Petzl, výkonný ředitel, Sdružení automobilového průmyslu

Jana Plaňanská, Expert management elektromobility

Moderátor: **Ondřej Houska**, Hospodářské noviny

Café Evropa online: Pozice Česka v EU po volbách – jakým směrem se bude ubírat?

19. 10. 2021, online

Česko po nedávných volbách povede nová vláda. Ta bude muset čelit domácím výzvám, jako je vysoká inflace a rychle rostoucí státní dluh, přechod na nízkouhlíkové hospodářství či otázka dostupného bydlení. Zároveň však českou vládu čeká i mnoho důležitých otázek s evropským přesahem – mimo pokračující pandemii koronaviru a s tím související ekonomickou obnovu, digitální a ekologickou transformaci jsou to například i témata bezpečnosti, migrace a hybridních hrozeb, nebo upevnění pozice EU v globálním společenství. Nový kabinet přitom bude moci vzhledem k blížícímu se českému předsednictví v Radě EU do značné míry ovlivnit evropské snahy se s těmito výzvami vypořádat. Předsednická země má také velkou příležitost posílit svůj hlas a pozici v Evropě a zároveň prosadit některé ze svých zájmů a priorit.

Jaké bude další směřování české evropské politiky a jak se budoucí vládní koalice bude prezentovat při jednáních v EU? Můžeme očekávat, že se nová česká vláda bude snažit posílit české postavení v EU, nebo bude zájem o evropskou agendu u nové vlády spíše menší? Jak by to ovlivňovalo pozici Česka v EU? A jak mohou nově zvolení poslanci a nová vláda přiblížit evropskou politiku blíže našim občanům? Jak se nová vláda postaví k úvahám o reformě a budoucnosti Evropské unie?

Pozvání přijali:

Mikuláš Bek, předseda Výboru pro záležitosti Evropské unie, Senát Parlamentu České republiky

Zuzana Stuchlíková, výzkumná spolupracovnice, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Kateřina Šafaříková, zahraniční zpravodajka v Bruselu, Hospodářské noviny, Aktuálně.cz a RESPEKT

Ivo Šlosarčík, profesor, Katedra evropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Moderátor: **Martin Vokálek**, výkonný ředitel, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Café Evropa online: Česko centrem kosmického výzkumu EU – jak si vede Evropa v objevování vesmíru?

1. 11. 2021, online

V dubnu 2021 představila Evropská unie svůj nový vesmírný program a plány na další objevování kosmu. V červnu také přejmenovala agenturu pro navigační systém GSA sídlící v Praze na Agenturu EU pro kosmický program – EU SPA. Česko se tak stalo centrem všech vesmírných projektů EU včetně dosavadních satelitních a navigačních projektů jako EGNOS a Galileo či Copernicus – program pozorování Země, který je mimo jiné klíčový i pro mezisektorové řešení evropské zelené agendy a zelené ekonomiky, nebo programy zaměřené na bezpečnost, včetně bezpečné komunikace pro státní orgány a instituce. EU tímto krokem nejen propojuje v jedné agentuře služby jako telekomunikace a satelitní navigace s vesmírným výzkumem a inovacemi, zároveň si od toho slibuje lepší využívání vědy a soukromých firem při vývoji technologií, které jsou nezbytné pro schopnost Evropy být vedle USA klíčovým hráčem ve zkoumání vesmíru. V neposlední řadě vznik nové Agentury EU pro kosmický program (EUSPA) představuje velké příležitosti i pro Česko – například větší zapojení do výzkumu vesmíru, vývoje technologií na komerční bázi nebo sběr zkušeností pro vlastní mise a projekty.

Jaké jsou dosud největší výzvy v oblasti vesmírného výzkumu, s kterými se EU potýká? Proč je nutné řešit vesmírnou problematiku na úrovni EU? Existují bezpečnostní hrozby, které by nově přijatý vesmírný program mohl pomoci řešit? Jaké konkrétní problémy by řešil Evropský vesmírný program v oblasti zelené transformace ekonomiky? Jaká je role EUSPA v širším kontextu vesmírné spolupráce a jak zapadá práce EUSPA do globálních snah na objevování a dobývání vesmíru? Jaké jsou výsledky a jak silný je mandát po těchto změnách? A jaké benefity z toho může získat česká věda i průmysl?

Pozvání přijali:

Karel Dobeš, vládní zmocněnec pro spolupráci s Evropskou agenturou pro navigaci GSA

Jiří Dušek, astronom, ředitel Hvězdárny a planetária Brno

Martina Vondrášková, vedoucí oddělení HR, Agentura Evropské unie pro kosmický program (EUSPA)

Moderátorka: **Kateřina Etrychová**

Café Evropa online: Rostoucí ceny energií – jak se s nimi vypořádat v Česku a co může udělat EU?

18. 11. 2021, online

Ceny energií v posledních týdnech závratně stoupají napříč Evropou i světem. Například v Evropě cena zemního plynu na chvíli vzrostla až o více než 800 procent. Zemní plyn se v mnohých státech využívá k vytápění domácností a také dodává elektřinu průmyslu a ve snahách upustit od využívání uhlí má hrát důležitou roli. Nedostatek plynu na trhu může zároveň vážně ohrozit další oživování evropské ekonomiky. Cenu energií tlačí vedle snahy oživit ekonomiku také vysoká konkurenční poptávka v Asii, nižší zásoby po nepřiměřeně chladném jaru a horkém létu v Evropě, nižší dodávky z Norska kvůli opravám infrastruktury a ruské taktizování s plynovodem Nord Stream 2. Kvůli růstu cen na trhu ukončují také činnost někteří velcí dodavatelé – v Česku například skončil jeden z největších dodavatelů energií, Bohemia Energy. Pro statisíce zákazníků to znamená automatický přechod k jiným dodavatelům, mnohdy ale za méně výhodné ceny.

Můžeme hovořit o aktuální situaci jako o další energetické krizi a jak se současná situace liší od krize v roce 2009? Jak reaguje Česko a další evropské státy na masivní nárůst cen energií? Co je možné dělat na úrovni EU? Jaký podíl má na současném růstu cen Rusko? A jakou roli v tom hraje zelená transformace či Zelená dohoda pro Evropu? Dokážou investice do nových větrných nebo fotovoltaických elektráren plně pokrýt výpadky v produkci? Jak je ve spojitosti s cenami elektřiny důležitý vývoj počasí? Jakým směrem se může situace vyvíjet a čeká nás energetický kolaps?

Pozvání přijali:

Kateřina Davidová, výzkumná pracovnice, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Radoš Horáček, Generální ředitelství pro energetiku, Evropská komise

Tomáš Smejkal, vedoucí oddělení, Odbor strategie a mezinárodní spolupráce v energetice, Ministerstvo průmyslu a obchodu

Evžen Tošenovský, člen Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku, Evropský parlament

Viktor Vodička, ředitel ústavu, Sdružení českých spotřebitelů

Moderátor: **Luboš Palata**, Denik.cz

Café Evropa online: Zavedení eura v Česku – kdy bude ten správný čas?

6. 12. 2021, online

Vstupem do EU se Česko mimo jiné zavázalo k přijetí společné evropské měny – eura. Tento závazek však není blíže časově specifikován. Zavedení eura by mělo pozitivní vliv mimo jiné na snížení transakčních nákladů pro české podniky orientující se na zahraniční trhy a zároveň by snížilo překážky pro zahraniční investice v ČR. Také občané by při cestování ušetřili na poplatcích, které dnes musí platit v rámci směnných kurzů či při výběrech z bankomatů v zahraničí. Česká republika by se také zavedením eura stala členem neformální Euroskupiny, uskupení států EU platících eurem, které mezi sebou často mnohé ekonomické otázky konzultují a v rámci rozhodování EU v těchto oblastech mají na konečný výsledek značný vliv. Kritikům zavedení eura naopak vadí případná ztráta samostatné měnové politiky, kdy by řada pravomocí přešla z rukou ČNB na Evropskou centrální banku, a především kritizované je zapojení Česka do Evropského stabilizačního mechanismu, tedy poskytnutí záruk zemím eurozóny, které by se ocitly ve vážných finančních problémech. U české veřejnosti převládá vůči euru spíše negativní postoj a politické strany, včetně potencionální budoucí vládní koalice, jsou v této otázce rozděleny a obecně mají spíše zdrženlivý postoj, kvůli kterému zřejmě zatím nebude zavedení eura prioritou.

Je Česko na zavedení eura připravené? Škodí dosavadní nepřijetí eura české ekonomice? Jak by přechod na společnou evropskou měnu ovlivnil život občanů ČR? Existuje výhledově nějaký termín, kdy by se v Česku mohlo platit eurem? Jaké povinnosti by čekaly na občany při procesu odstoupení od české koruny? Nejsou nevýhody členství v eurozóně, které se ukázaly například při řecké krizi, pro ČR až příliš riskantní? Je nepřijetí eura výrazem nedůvěry v EU?

Pozvání přijali:

Elena Kohútiková, bývalá viceguvernérka, Národní banka Slovenska, místopředsedkyně dozorčí rady VÚB banky

Marek Mora, viceguvernér, Česká národní banka

Tomáš Prouza, prezident, Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR, člen předsednictva iniciativy Euro v Česku

Moderátor: **Ondřej Houska**, Hospodářské noviny

Café Evropa online: Umělá inteligence – proč je nutné ji regulovat, a jaký dopad budou mít tyto regulace na evropské občany a podniky?

9. 12. 2021, online

Ačkoliv si je EU vědoma obrovských přínosů umělé inteligence v každodenním životě evropských občanů, její nynější nízká regulace by v budoucnu mohla způsobit nemalé problémy. Proto v rámci snah o posílení důvěryhodné umělé inteligence schválila v dubnu 2021 Evropská komise dlouho očekávané Nařízení o evropském přístupu k umělé inteligenci. Cílem nařízení je v občanech podpořit důvěru v umělou inteligenci prostřednictvím právního rámce a motivovat podniky k rozvoji a uplatňování těchto technologií, investic a inovací.

Nařízení například dává do souvislosti plán na podporu excelence v oblasti umělé inteligence s prioritami Komise – Zelená dohoda pro Evropu a digitální transformace, Plán na podporu oživení Evropy. Dále kategorizuje umělou inteligenci podle rizik, které s sebou potenciálně nesou, do 4 kategorií. Nepřijatelná rizika zahrnují umělou inteligenci, která by mohla být hrozbou pro občany EU, a jejíž použití by mělo být zakázáno – např. social scoring. Vysokým rizikem jsou označovány technologie používané v kritické infrastruktuře, vzdělání či zdravotnictví, přičemž jejich použití by mělo být pečlivě posuzováno nejen před uvedením na trh, ale i po celou dobu jejich životního cyklu. Nástroje, které napodobují lidi, jako jsou například chatboti, spadají do omezených rizik. Tyto systémy by měly být v budoucnu více transparentní v informování uživatelů o své identitě. Poslední skupinou je umělá inteligence představující minimální rizika, do níž patří například videohry s prvky umělé inteligence nebo filtry proti spamu. Do této kategorie se řadí většina umělé inteligence, která představuje zanedbatelné nebo nulové riziko.

Jaký vliv bude mít nařízení na vývoj budoucí umělé inteligence? Ovlivní nařízení již umělou inteligenci? Je nová právní regulace umělé inteligence v EU potřeba – nestačí již existující předpisy (Základní charta EU, GDPR)? Jak se k návrhu staví přední hráči na poli AI?

Pozvání přijali:

Daniel Braun, zástupce vedoucí kabinetu místopředsedkyně Evropské komise Věry Jourové

Jan Klesla, zmocněnec pro Evropská centra excelence v umělé inteligenci při Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR

Marcel Kolaja, místopředseda Evropského parlamentu, Česká pirátská strana, Zelení/ESA

Alžběta Krausová, Ústav státu a práva, Akademie věd ČR

Moderátor: **Luboš Palata**, Denik.cz

Café Evropa online: Očkování proti Covidu – jak se vyvíjí proočkovanosť v Česku a jinde v Evropě?

13. 12. 2021, online

V posledních týdnech se (nejen) evropské země potýkají s další vlnou nemoci covid-19. V mnoha z nich dosahují počty nově nakažených nejvyšších hodnot od začátku pandemie. Původní představy o tom, že s příchodem očkování budou lidé moci odložit ochranné pomůcky a život se konečně vrátí „do normálu“, se bohužel nenaplnily. Podle odborníků je problém především v nízké celkové proočkovanosťi obyvatelstva, která brání ve vytvoření kolektivní imunity. V České republice je proti koronaviru očkováno kolem 60 % obyvatelstva, což je pod průměrem EU. Data přitom ukazují, že v zemích s vysokou proočkovanosťi je aktuálně znatelně nižší počet obětí v přepočtu na milion obyvatel než v zemích, kde vakcinace postupuje pomalejších tempem. Snahy politiků motivovat lidi k očkování však často nedopadají na úrodnou půdu a vlády tak přemýšlí, jak zabránit dalším vlnám Covidové pandemie. Rakousko jako první země EU přišlo s plánem plošného povinného očkování svých občanů. Povinnost nechat se očkovat zvažují i na Slovensku či v Maďarsku. Další země tento krok zavedly již dříve pro zaměstnance v určitých sektorech, především pro zdravotníky nebo pracovníky v domovech s pečovatelskou službou. Dosluhující premiér Andrej Babiš sice odmítl rakouskou cestu, nicméně v poslední době začala vláda uvažovat o možnosti povinné vakcinace zaměstnanců některých profesí.

Mělo by být v ČR zavedeno povinné očkování? Nejednalo by se o přílišný zásah do osobní svobody jednotlivce? Bylo by z legislativního hlediska vůbec možné povinnost vakcinace zavést a vymáhat? Co je důvodem současné vyhrocené situace mezi zastánci a odpůrci očkování? Nemůže povinné očkování zdravotníků vyústit v nedostatek zdravotnického personálu, který je v současné době klíčový? Existují vůbec ještě nějaké způsoby, jak úspěšně motivovat občany k očkování bez nutnosti zavádění povinnosti očkovat se?

Pozvání přijali:

Kateřina Bat'ková, ředitelka, Odbor mezinárodních věcí a EU, Ministerstvo zdravotnictví ČR, Národní koordinátorka pro očkování

Petr Smejkal, hlavní epidemiolog, Institut klinické a experimentální medicíny

Helena Truchlá, redaktorka, Aktuálně.cz

Peter Zsapka, vedoucí, Sekce mezinárodních vztahů a komunikace, Úřad veřejného zdravotnictví SR

Moderátor: **Luboš Palata**, Denik.cz

Café Evropa online: Společná evropská obrana

15. 12. 2021, online

I když se v posledních letech ve vyjádřeních různých evropských politiků myšlenka společné evropské armády vyskytuje častěji než kdy předtím, v reálu je tato možnost v dohledném čase poměrně nepravděpodobná. Místo toho je Společná zahraniční a bezpečnostní politika založená zejména na spolupráci v oblasti vývoje, výzkumu a výroby v obranném průmyslu, a je prováděna v rámci několika různých nástrojů. Jedná se zejména o Stálou strukturovanou spolupráci PESCO, každoroční koordinovaný průzkum v oblasti obrany CARD nebo Evropský obranný fond, které má koordinovat a jejich další směřování řídit připravovaný Strategický kompas v oblasti obrany. Takto nastavená kooperace je klíčová také pro zlepšení fungování vnitřního trhu EU v oblasti obranného průmyslu, protože propojuje dosud rozdrobené a uzavřené domácí trhy. Pro členské státy a Česko to mimo posílené spolupráce v obraně znamená i ekonomické výhody a podporu nejen velkých zbrojařských firem, ale také pro ekonomiku klíčových malých a středních podniků a inovativních start-upů.

Jak nyní funguje spolupráce evropských zbrojařských firem a co to znamená pro budoucnost evropské obrany? Jak se podpora obranného průmyslu v Evropě odlišuje od dalších spojenců v rámci NATO? Jak může hlubší evropská obranná spolupráce podpořit technologický pokrok a inovace v průmyslu? Je Evropská unie soběstačná, co se týče surovin nebo dodavatelských řetězců? Jaké jsou postoje členských států Unie k prohlubování spolupráce v obraně? A kam vlastně evropská obrana směřuje?

Pozvání přijali:

Sandra Balatková, vedoucí kanceláře náměstka pro řízení sekce obranné politiky a strategie, Ministerstvo obrany ČR

Martina Heranová, bezpečnostní analytička, Vysoká škola CEVRO Institut

Richard Kuběna, obchodní ředitel, EXCALIBUR ARMY

Moderátor: **Martin Vokálek**, výkonný ředitel, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM